

नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय

सेवाआयोग

सहायक लाईब्रेरियन पदको लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथमपत्र:- विषयगत ज्ञान

पूर्णाङ्क : १००
समय : ३ घण्टा

1. Library and Society

- Library as a social Institution: Social foundation of libraries, Role of libraries in formal and non-formal education.
- Types of libraries: National libraries, Public Libraries, University Libraries, College Libraries, School Libraries and Special Libraries
- Normative Principles: Normative Principles and Five Laws of Library Science
- Laws Relating to Libraries: Library Legislation: Need and Essential Features, Library Legislation in Nepal, The Press and Registration of Books Act of Nepal, Intellectual Property Right Act of Nepal

2. Library Management

- Managers and Their Roles
- The External Environment : Government Policies, Social Values, Demographics and Geography, Tradition, The Market, Changes in Technology, Competition, Suppliers
- The Internal Environment : Management Planning Systems, Policies and Practices, Organizational Structure, Union Presence, Service or Product, Management Style, Recruitment and Personnel Policies, Staff Skills, Technology, Budgets
- Organizational Structure and Design
- Planning : Strategic, Operational and Event Planning

3. Library Cataloging

- Need, Purpose and Functions of Library Catalogs
- Types of Catalogs, Elements of a Bibliographic Record
- Cataloging on Computers : The MARC 21 Format, Original and Copy Cataloging on Computers
- The Cataloging Department : Organization, The Authority File, Cataloging Routines, Processing Routines, Filing
- Issues and Trends : Reclassification, Recataloging, Closing the Card Catalog, Retrospective Conversion, Outsourcing, Cooperation, The Dublin Core, Trends in Cataloging.

4. Library Classification and Information Processing with Reference to Dewey Decimal Classification (DDC)

- Introduction to the text of three volumes of DDC
- Basic Plan and Structure of DDC
- Procedure of Assigning Class Numbers in the DDC
- Practical Number Building in the DDC

5. Reference Works and Services

- Reference Services: Meaning and Need for Reference Service,
- Reference Books : Bibliographies and Guides, Indexes, Dictionaries, Encyclopedias, Handbooks and Manuals, Year Books and Annals, Atlases, Professional Journals, Abstract Journals
- Ready vs. Long Range Reference Service
- Initiation of a Freshman
- Reference Service in Different Libraries
- Evaluation of Information Service

6. Library Automation

- Introduction, Use Scenarios in Library Automation, Hardware and Software for Library Automation, Types of Library Automation Systems, Planning and Implementation of Library Automation
- Integrated Library System and its Different Modules : Acquisition, Cataloging, Circulation Control, Serials Control, OPACs
- Interoperability of Information Systems: The z39.50 Standard, Metadata Initiatives: The Dublin Core Metadata Initiative (DCMI) and its core elements, Relationship of DCMI with other Metadata Initiatives
- The Open Source Software : History, The Cost of Open Source, Impact of Open Source in Developing Countries.
- Digital Libraries : Introduction, Characteristics, The Barriers, Trends

7. Foundations of Library and Information Science

- The Information Infrastructure: Traditional Perspective of Information Cycle, Modern Perspective of Information Cycle

- b. Uses of Information Infrastructure In Nepal : The Print Industry, Telephones, Radio, The Database Industry, The Internet and the World Wide Web, Role of Libraries in the Use of Information Infrastructure
- c. Library : Impacts and Implications of Technological Change
1. Information Technologies in the 20th Century
 2. The Growth of CD-ROM and Integrated Library Systems
 3. The Growth of Internet and World Wide Web
 4. The Rise of Digital Library and Web Portal

प्रश्न योजना

प्रश्न १०×१० अंक = १००

सबै प्रश्नहरू अनिवार्य हुने छन्

(विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएको अंकको प्रश्नहरू लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी टिप्पणीहरू(Short Notes)सोध्न सकिने छ ।)

नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय सेवाआयोग

सहायक लाइब्रेरियन पदको लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
दोस्रोपत्र:- संविधान, उच्चशिक्षा र विश्वविद्यालय

पूर्णाङ्क : १००
समय : ३ घण्टा

१ संविधान सम्बन्धी

- क. नेपालको प्रचलित संविधानका प्रमुख विशेषताहरू, कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिकाका सम्बन्धमा ज्ञान
(ख) शिक्षामन्त्रालय, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र उच्चमाध्यमिक शिक्षा परिषदको ज्ञान ।
(ग) अर्थमन्त्रालय, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र विश्वविद्यालय बीचको सम्बन्धका विविध आयामहरू
(घ) नेपालको संविधानमा उल्लेख भएका मौलिक हकहरू ।

२ . शिक्षा र शैक्षिक प्रशासन

- क. शिक्षाको परिचय, उद्देश्य तथा शिक्षाको सामाजिक, आर्थिक र राजनीतिक भूमिका
ख. नेपालको शैक्षिक इतिहास र महत्वपूर्ण शैक्षिक घटनाहरू
ग. शैक्षिक प्रशासन सम्बन्धी ज्ञान:- परिचय तथा परिभाषा, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र
घ. नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयको शैक्षिक प्रशासनको ज्ञान (केन्द्रीय,संकाय/संस्थान र विद्यापीठ प्रशासन)

३ . उच्च शिक्षा

- (क) नेपालमा उच्चशिक्षाको विकासक्रम
(ख) नेपालका विश्वविद्यालयहरू र तिनीहरूको वर्तमान अवस्था
(ग) नेपालमा उच्चशिक्षामा देखिएका चुनौतीहरू
(घ) नेपालको उच्चशिक्षा सम्बन्धनमा नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयको भूमिका ।
(ङ) नेपालमा विश्वविद्यालयको स्थापना र विकासक्रम ।
(च) विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको उद्देश्य, कर्तव्य तथा उत्तरदायित्व

४. शैक्षिक अनुसन्धान र विविध

- क. शैक्षिक अनुसन्धानको अवधारणा र उद्देश्य
ख. नीतिनिर्माण तथा योजना र कार्यक्रमको विकासमा अनुसन्धानको प्रयोग र महत्व ।
ग. सार्वजनिक व्यवस्थापनमा तथ्याङ्क र सूचनाको महत्व र उपयोग
घ. सूचना प्रविधिसम्बन्धी राष्ट्रिय नीति वारे जानकारी
ङ. पुस्तकालय तथा सूचना सम्बन्धी राष्ट्रिय नीतिवारेको ज्ञान ।

५ ने .सं .वि . ऐन, नियम सम्बन्धी

- (क). ने.सं.वि. ऐन २०४३ (संशोधनसहित)
(ख) ने.सं.वि.शैक्षिक तथा संगठन सम्बन्धी नियम २०६७ (संशोधनसहित)
(ग) ने.सं.वि शिक्षक तथा कर्मचारी सेवा शर्तसम्बन्धी नियम २०६७ (संशोधनसहित)
(घ). ने.सं.वि. आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियम २०६७ (संशोधनसहित)
(ङ) ने.सं.वि.परीक्षा सम्बन्धी नियम २०६७ (संशोधनसहित)

६. बोध-अभिव्यक्ति / समस्या-समाधान -

संक्षेपीकरण, विस्तृतीकरण, बांदा टिपोट, सारांशलेखन, टिप्पणीलेखन, अनुच्छेदलेखन वा बोधप्रश्नहरूको माध्यमबाट गहनतम ढंगले बोध र अभिव्यक्तिकक्षमताको परीक्षण वा कुनै पनि समस्या बुझ्न र त्यसको समाधान गर्न सक्ने क्षमताको परीक्षण ।

प्रश्न योजना

प्रश्न १०×१० अंक = १००

सवै प्रश्नहरू अनिवार्य हुने छन्

(विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएको अंकको प्रश्नहरू लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी टिप्पणीहरू(Short Notes)सोध्न सकिने छ ।)
